

μου, ένθυμούμαι τὰ παιδικά μου όνειρα.

Εύρέθητε ποτέ έν άγροτική έστία εις έσπέραν καθ' ήν ό βορρᾶς στενάζει, παίζει τήν άλλόκοτον εκείνην συναυλίαν μέ τας κυπαρίσσους του χωρικού νεκροταφείου; τόν συριγμόν μέ τήν ύπομέλαιναν καπνοδόχην του λευκού οίκίσκου; του οίκίσκου μέ τόν θάλλοντα κήπον, μέ τήν πρασίνην κληματίδα του, μέ τό πυκνόν βρύον τό καλύπτον τὰ λίθινα έξω θρονία του, μέ τάνθη της παρθένου επί του παραθύρου;

Ω! τὰ πάντα εκεί είναι λαμπρά, όλα εὐωδία! Εκεί ή εὐτυχία κατοικεί.

Εκεί δέν θνήσκουσιν οί άνθρωποι, ό θάνατος λυπείται τήν μεγάλην χλόην του νεκροταφείου και δέν νεκρόνει· διότι θάνοιγῃ τάφος, διότι ή άξίνη θά πέσῃ, και ή άπάτητος, ή παρθένος, ή μεγάλη του χλόη θά κλίνη.

Βλέπετε τὰ τρελλά εκείνα μέ τους δροσερούς γελωτάς των; Τά χείλη των έπλάσθησαν διά τό μειδίαμα, και τὰ στήθη των είναι φωλεά έν ή διέρχονται τόν βίον ως έν μνηι μέλιτος, ή άθιωότης, ή εὐτυχία.

Είναι τὰ παιδία του σχολείου του χωρίου.

Πηδῶσι, ρίπτουσι τὰς σάκκας των εις τόν άέρα... πλήν ίστανται. Νέφος βαθύ έπενθηφόρησε τόν δύνοντα Φοῖβον. Ο κύων ύλάκτησε και έπτηξεν έν τῇ όπῃ εκείνη κάτωθεν της πετρίνης κλίμακος. Αί όρνιθες κράζουσαι τινάσσονται άνωθέν του. Η γλαυξ έστέναξεν ύπό τήν ύποπράσινον εκείνην κεραμίδα. Τά στρουθία έπτερύγισαν ύπό τήν στέγην της προστάτιδος εκκλησίας, και τὰ παιδία άπεχωρίσθησαν μέ τρομεράς εὐθύμους κραυγάς.

Η μήτηρ ήκουσε τήν ύλακῆν του μολοισσοῦ, τόν στεναγμόν της γλαυκός, τόν όξύν θόρυβον των παιδίων, και έδραμεν επί του παραθύρου....

Ο Βορρᾶς έπαιξε μέ τήν κόμην της.

Ο ούρανός ήρχισε πλέον νά θακρύῃ.

Και ή εὐθυμος μήτηρ εκράτησε τήν παλάμην μειδιῶσα, ήλθε σπεύδουσα εις τήν έστίαν, προσανάπτει φρύγανα ξηρά, ρίπτει επάνω καυσόξυλα, και είτα επί τας λαμπούσας πυράς της έστίας καλεῖ τήν γείτονα και ρίπτουσι παχύτατον κορμόν δένδρου.

Είναι ή καλή εκείνη έποχή των μύθων.

Τὰ παιδία άδουσι τήν βροχήν.

Ητο χειμών!

Είναι σκότος ήδη! Βρέχει έξω, ό βορρᾶς βρέμει, αἱ όδοί είναι ρύακες, και ή μικρά πεδιάς του χωρίου παρωδεῖ ωραίαν λίμνην.

Ω! άς βρέχει έξω.

Ημεῖς άς σπεύσωμεν εις τήν θερμήν εκείνην έστίαν.

Διατί τὰ παιδία ρίπτουσι άνυπόμο-

να βλέμματα επί της καλής γραίας άφινούσης νά πλέῃ επί των χειλέων της μειδιάμα τι άρρήτον; — έχει και μικράν τινα γλυκεῖαν πονηρίαν — επί του άριστερου μέρους της ζώνης της στηρίζεται Ηλακάτη, οί δάκτυλοι της μιᾶς χειρός στρέφουσι τό έριον, ή δε δεξιά περιστρέφει τήν άτρακτον, και ή άτρακτος σχηματίζει μικρόν κώνον επί της αἰθάλης.

Η γραία εκείνη είναι ή μάμμη, τὰ παιδία οί έγγονοί της, ό γηραιός εκείνος πατριάρχης ό πάππος, ό πατήρ... εκείνος, εκείνη ή μήτηρ.

Αποκαλύφθητε ένώπιον της εὐτυχούς εικόνας.

Ω εἰκών, του παιδικου μου βίου!

Εύρέθητε λοιπόν ποτέ έν άγρότιδι τοιαύτη έστία; ήκούσατε της μάμμης τους γλυκεῖς εκείνους μύθους; της βουκολίδος της ξανθῆς τους άγνους ως πνοήν άγγέλων έρωτας;

Παιδίον άνέγνωσα τόν Όμηρον εις τὰ χείλη της μάμμης μου, και επί των άγνων βουκολίδων της πατρίδος μου έχαιρέτισα τὰ εἰδύλλια του Θεοκρίτου. Τὰ βλέφαρά μου έβάρυναν ό Μορφεύς της μέσης νυκτός και, λέγε, λέγε, μάμμη μου καλή, ένα μύθον άκόμη, ελάλουν διψῶντα τὰ χείλη!

Είναι αληθώς ωραῖοι αὐτοί οί μύθοι ή έπειδή τους είπεν ή μάμμη, ή έπειδή μάς έδουκάλισαν τήν καλήν εκείνην ήλικίαν του βρεφικου μειδιάματος μάς είναι προσφιλεῖς;

Δέν γνωρίζω.

Αλλ' όταν τους ένθυμούμαι και άναπολῶ τήν γοήτιδα εἰκόνα του παιδικου μου βίου, ω! ποῖα ήδύτης συγκινεῖ τὰ στήθη μου!...

Επόθουν ένα μύθον τοιοῦτον νά μεταφέρω επί του λευκού αὐτου χάρτου.

Παιδίον, τόν ήκουσα εκ των χειλέων της μάμμης μου. Εφηβος, είδον τήν λίμνην της μυθικής ταύτης παραδόσεως και ό φέρων έδηγός τό νοσταλγοῦν παιδίον εις τὰς κλιτύας προσφιλοῦς ύψώματος, όπου κεῖται τό χωρίον της γεννήσεώς του, ύπό τό ωχρόν της Φοῖβης φέγγος έπαυσε τό άσμα, και δεικνύων τήν μικράν εκείνην λεκάνην, τήν λίμνην εκείνην εις τὰς όχθας της όποιᾶς τό άγριον σέλιον ύψηλόν ως κάλαμος άνθῃ:

«Βλέπεις, μοι λέγει, τό παραχῶδες αὐτό νερόν; Έδῶ...»

Και ήκουσα ως έν όνείρῳ τήν φωνήν του όδηγοῦ νά τάρασσῃ τήν σιγήν της βαθείας νυκτός. Έδιηγείτο τήν παράδοσιν ήν νήπιον σχεδόν ήλουσα. Διάλειμμα ήν ό κροταλισμός της μάστιγος επί των νώτων του ίππου.

Επόθουν τήν παράδοσιν ταύτην νά χύσω επί του χάρτου εις τήν αὐδήν της καλής μου μάμμης. Πλήν, φεῦ! σήμερον δέν φέρουν φλοκάταν, φοροῦσι

χειρίδας. Έγώ όμως γράφω μέ γυμνήν τήν χεῖρα.

Θάρσῃ; — άγνοῶ.

Αλλ' άν τήν ήκούετε ὅπως τήν ήκουσα, άν είχε δεσμόν τινά μετά της παιδικῆς σας ήλικίας... ω, πῶς θά σας εκάλει, τί γλυκεῖας άναπολήσεις θά φύπνωττεν ή παράδοσις αὐτή...

Ο ΑΜΝΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

I

Επί της ωραίας νήσου του Πέλοπος ή κοίλη κεῖται Λακεδαιμόνων, μέ τό εὐώδες εκείνο πεδίον, όπου λεμονέα άνθῇ και χρυσομηλέα, μέ τόν ήρεμον Εὐρώταν εις τὰς όχθας του όποιου ή δάφνη θάλλει και ό κύκνος ζπαιζεν, ή Λήδα έλούετο και έγεννᾶτο ή Τυνδαρίς Έλένη και ό Πολυδεύκης, τέκνα του Θεοῦ Κύκνου, μέ τους καλάμους του καλοῦ Κιακέωνος όπου ό Βρασιδάς ποτέ θά έστρωννύετο, μέ τόν βαρύν, τόν πολύν Ταύγετον....

Εἰς τὰς πλευράς εὐρέθητε ποτέ του Ταύγετου ὅπο χλοάζον σίασμα παρθενικῆς αἰγείρου; Εἰς βεμβασμούς έδύσατε, μετά πάλμου άπλέτου τένάκρουσμά άκροῦμένοι του μαγικου μορμύρου, ὃν κρούει εις τὰ ὀστά σας εις τόκισμα φλοισβίζον ό ρύαξ μέ τους κάλακας ήρέμως καλλαρύζων;

Η αῦρα σας έβρίσκειν εκεί που ήπλωμένους μέ δρόσον της άνοιξεως, μέ φίλημα Μαῖου; και ένθῃσι, ὡσφράνθητε ζεφύρους μυρωμένους εκ του εὐώδους πνέοντος Λακωνικοῦ πεδίου; ὡ μοῦσα, φέρε μ' εις τήν γῆν ήτις τήν δάφνην [τρίσει: τήν στέφουσαν μ' άμάρυντα τόν Φοῖβον κ' Α- [ρην στέφη!

Τοιαῦτα ποτέ ή γραφίς μου έχάρασεν εις άνάμνησιν του γηραιου Ταύγετου, ποθαῦσα νά ψάλλῃ Ιστορίαν ένός άετου του.

(Ακολουθεῖ)

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΟΥ

Εξ ὅλων των έθνων της Εὐρώπης ή Γερμανία δύναται νά καυχᾶται ὅτι έδημοσίευσε πρώτη έφημερίδας· διότι έν τῇ «Correspondenzen» έφημερίδι Γερμανικῇ άναφέρεται ή άνακαλύψις της Αμερικῆς, ὡμα δ' άρχαιότατον αὐτῆς εὑρισκόμενον έν τῇ Βιβλιοθήκῃ της Λειψίας φέρει χρονολογίαν τό 1494.

Μετά τήν Γερμανίαν δυνάμεθα νά κατατάξωμεν τήν Ιταλίαν, διότι έν Βενετίᾳ έδημοσιεύετο κατά τὰ μέσα του ΙΣΤ' αἰῶνος ή έφημερίς «Notizie Scritte», έν τῇ όποιᾳ περιγράφεται ό μεταξὺ Βενετῶν και Τούρκων πόλεμος,

είτα δὲ ὁ «Diario di Roma» καὶ ἡ «Gazzetta di Napoli».

Εἰς Ἀγγλίαν ἡ μὲν «English Mercury» ἤρξατο ἐκδιδόμενη ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Ἐλισάβετ κατὰ τὰ τέλη δηλαδὴ τοῦ ΙΣΤ'. αἰῶνος, ἡ δὲ «News Cellers» κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς βασιλείας Ἰακώβου τοῦ Α'. δηλαδὴ τῷ 1600 καὶ ἡ «The Weekly News» ἦς τὸ πρῶτον φύλλον ἐδημοσιεύθη τῇ 23 Μαΐου 1622.

Ἡ πρώτη ἐν Βελγίῳ ἐφημερίς «Nieuwe Judinghen» ἤρξατο ἐν Ἀμβέρσῃ ἐκδιδόμενη τῷ 1605.

Ἡ «Journal de France» πρῶτη Γαλλικὴ ἐφημερίς ἤρξατο ἐκδιδόμενη ἐν Παρισίοις ὑπὸ Ῥενωδῶ τῇ 30 Μαΐου 1631.

Ἐν δὲ Σουηδίᾳ ἐξεδόθη ἐφημερίς τῷ 1640 πρῶτον.

Εἰς ἄλλα ὅμως ἔθνη ἡ ἐκδοσις ἐφημερίδων ἤρξατο τὸν παρελθόντα μόνις αἰῶνα λ. χ. ἐν Μόσχᾳ τῆς Ῥωσσίας ἡ «Moskowskija Viedomosbi» τῷ 1703, ἐν Ἰσπανίᾳ ἡ «...» τὸ αὐτὸ περίπου ἔτους καὶ τῷ 1704 ἡ ἐν Βοστώνῃ τῆς Ἀμερικῆς «Boston Gazette» τῷ 1749 δὲ ἐν Κοπεγχάγῃ ἡ πρώτη... ἐφημερίς «Berlingske-Tidende» καὶ τῷ 1763 ἡ ἐν Χριστιανίᾳ τῆς Νορβηγίας «Christiania-intelligentsedler».

Ἡ πρώτη δ' ἑλληνικὴ ἐφημερίς εἶναι ἡ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Μιχαήλ Πουλίου ἐν Βιέννῃ ἀρξαμένη μὲν τῇ 4 Ἰανουαρίου 1793 καὶ λήξασα τῇ 28 Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ φέρουσα τὸν ἐξῆς τίτλον

«Ἐφημερίς εἰς ὅν ἀκριβῶς ἀπάνθισμα τῶν κατὰ τὸν ἐνεστώτα χρόνον ἀξιολογωτέρων, καὶ μὴν, καὶ ἀκριβεστέρων παγκοσμίων συμβεβηκότων, ἀπερ φιλοπόνως καὶ ἐπιμελῶς, δίκην μαλίσσης ἀπανταχόθεν συλλεχθέντα χάριν τῆς ἐπιφειδοῦς τῶν πολλῶν περὶ τὰ νέα περιεργίας, φιλοφρόνως ἐκδίδονται. Παρὰ τῶν Μαρκιδῶν Πουλίου Βιέννη 1793» (1)

Ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι αἱ πρῶται ἐκδοθεῖσαι ἐφημερίδες εἰσὶν ἡ ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1801 Ἰταλιστὶ ὑπὸ τοῦ δεινοῦ Ἀνδρέου Μουστοξύδου ἐκδιδόμενη «Gazzetta Urbana», ἡ ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1813 Ἰταλιστὶ «Gazzetta», ἡ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τὸν Ἰούνιον ἢ Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους Ἑλληνιστὶ «Ἐφημερίς τῶν Ἰονίων νήσων» καὶ ἡ ἐν Καλάμῃς τῷ 1821 ὑπὸ Θεοκλήτου τοῦ Φαρμακίδου «Ἑλληνικὴ Σέλιπιγξ», (2) περὶ τῶν Ἑλλη-

νικῶν ὅμως ἐφημερίδων προσεχῶς θέλωμεν γράψαι ἐν ἐκτάσει.

Ἐν Ἑρμούπολει Σύρου τῇ 29 Νοεμβρίου 1878.

A. K. X.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Κατὰ σύγγραμμα ἄρτι ἐκδοθέν ἐν Γερμανίᾳ περὶ τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ, διηγήθη ποτε αὐτός τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον.

«Ἐπεριπάτει ἡμέραν τινὰ ἐν Περτρούπολει καὶ συνήντησε τὸν Τσάρον. Βαδίζοντες ἐπὶ μικρὸν ὁμοῦ φθάνουσιν εἰς πλατεῖαν κεκαλυμμένην ὑπὸ χλόης, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἐφρουρεῖ σκοπός· ὁ κ. Βίσμαρκ ἐρωτᾷ εὐσεβάστως: «— Πρὸς τί εἶναι ἐκεῖ τοποθετημένος ὁ σκοπός ἐκεῖνος;» «Ὁ Τσάρος δὲν ἤξευρε» ἐρωτᾷ τὸν ὑπασπιστὴν του. «Ὁ ὑπασπιστής το ἀγνοεῖ καὶ αὐτός. Ἐρωτᾷται ὁ φρουρός. «Ὁ φρουρός ἀποκρίνεται: «— Τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια». Εἰσέρχονται εἰς ἐγγὺς σταθμόν. Ἡ αὐτὴ καὶ πάλιν στερεότυπος ἀπάντησις: «— Τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια». Ἐπιτείνονται αἱ ἐρευναι· μανθάνουσιν ὅτι πάντοτε ἐτοποθετεῖτο ἐκεῖ φρουρός· οὐδὲν πλεόν. Ἐπὶ τέλους γέρων θαλαμηπόλος ἐνθυμεῖται ὅτι ὁ πατήρ του, γέρων θαλαμηπόλος καὶ ἐκεῖνος, τῷ εἶπεν ὅτι ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνα παρετήρησεν ἡμέραν τινὰ, εἰς τὴν ἐν λόγῳ θέσιν, πρῶτον λευκόϊον καὶ διέταξε νὰ φυλάξωσι νὰ μὴ τὸ κόψῃ τις. Πρὸς φύλαξιν τοῦ λευκοῦ ἐτοποθετήθη ἐκεῖ στρατιωτικὸς φρουρός, καὶ ἐκτοτε τοῦτο ἐγένετο συνήθεια καὶ ἐτηρήθη αὐστηρῶς».

*

Οἱ πρῶτοι μύλοι ἦσαν χειροκίνητοι. Ἐν Αἰγύπτῳ, Ἀραβίᾳ, Παλαιστίνῃ, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι περιέστρεφον αὐτοὺς αἱ νέαι κόραι. Δείκνυται ἔτι καὶ σήμερον ἐν Μένκῳ, ἐν ὠραίᾳ οἰκίᾳ κοίλωμα, ἐν τῷ ὁποίῳ κατὰ τὴν παρὰδοσιν ἡ Φατμέ, θυγάτηρ τοῦ Μωάμεθ καὶ σύζυγος τοῦ Ἀλῆ, ἐστρεφε τὸν χειρόμυλον. Αἱ σύζυγοι τῶν Ἀράβων ἀρχηγῶν ἔτι καὶ σήμερον ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἐπίπονον αὐτὴν ἐργασίαν· τοῦτο ἐξυκολοῦθε καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Μάνῃ, ὅπου συνήθως αἱ γυναῖκες ψάλλουσιν στρέφουσι τὸν χειρόμυλον ἐν ῥυθμῷ. Ἀποδίδεται ἡ ἐφεύρεσις τῶν νερομύλων εἰς τὸν Μιθριδάτην· τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ὑπῆρχον τοιοῦτοι. Τοὺς νερομύλους ἐτίμησε δι' ὠραίων στίχων Ἀντίπατρος ὁ Θεσσαλονικεύς. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐτελειοποίησαν τοὺς νερομύλους, ὅταν ὁ Κωνσταντῖνος κατήργησε τὴν δουλείαν. Ἡ ἀγία Ῥαδελγόνδη, βχσίλισσα τῆς Γαλλίας, ἤλεθε μόνη τὸν

ἀναγκαιοῦντα αὐτῇ σίτον τὴν τεσσαρακοστήν.

*

Εὐγενὴς τῆς αὐλῆς Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἐξερχόμενος ἐκάστην αὐγὴν τοῦ οἴκου του διήρχετο τοὺς προβαλάμους του ἐν τῷ μέσῳ δύο στίχων πιστωτῶν ταπεινῶς παρατεταγμένων. «Ὁ δοῦξ ἐχαιρέτιζεν αὐτοὺς εὐπροσηγόρως. Ἀνέχομεν τίποτε νεώτερον, κύριοι, ἔλεγεν αὐτοῖς καὶ παρήρχετο.

*

Διάκρισις ἐξουσιῶν.—Ὁ σοφὸς Βυδὲ εἰργάζετο εἰς τὸ γραφεῖόν του· ὑπηρέτης ἔντρομος εἰσέρχεται νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ ὅτι ἦναψε πυρκαϊά. «Ἀνάγειλέ το εἰς τὴν σύζυγόν μου» ἤξευρετε πολὺ καλὰ ὅτι δὲν ἀναμιγνύομαι εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸν οἶκον».

*

Περὶ χρησιμότητος τῶν δυσκόλων ὁμοικαταληξίων.—Εἰς ἐν τῶν συγγραμμάτων του ὁ κ. Θεόφ. Γωτιέ φέρει ἐπὶ τῆς σκηνῆς τρελὸν τινα νέον, ὅστις, ἀφοῦ ἀπώλεσε πᾶσαν τὴν περιουσίαν του, ἀπεφάσισε ν' αὐτοκτονήσῃ. Εἶχεν ἤδη εἰσαγάγει τὴν κάνην τοῦ πιστολίου του εἰς τὸ στόμα του, ὅταν λίαν ἐπικαίρως ἀνεμνήσθη, ὅτι εἶχε λησμονήσει νὰ γράψῃ τὸν ἐπιτάφιόν του. Ἡ ἰδέα νὰ μὴ ἀφάσῃ ἐπιτάφιον τὸν δυσπρόσπετον· ἀπέθετο τὸ πιστόλιον ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἔλαβε φύλλον χάρτου, καὶ ἔγραψε τοὺς ἐξῆς στίχους:

Κατὰ τῆς ἀδίκου τύχης θριαμβεύ' ἡ θέλησις·
τὴν νικᾷ τὴν εἰμαρμένην ὁ ἀδύνατος θνητός,
Θείρεος μόνον ἔαν ἔχη καὶ . . .

Ἐδῶ ἐσταμάτησεν ὁ δυστυχὴς νέος ἐλλαίψει ὁμοικαταληξίας· ἔσει τὸ μέτωπον, δαγκάνει τοὺς δακτύλους του, ἀλλ' εἰς μάτην. Καλεῖ τὸν ὑπηρέτην του, ζητεῖ λεξικόν, φυλλομετρεῖ, ἀλλὰ δὲν εἶναι εὐκόλος ἡ ὁμοικαταληξία εἰς τὸ θέλημα . . . Εἰσέρχεται τυχαίως ὁ φίλος του Μαριλλύ, καὶ τὸν φέρει εἰς χαρτοπαίγιον, ὅπου κερδίζει ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων καὶ ἀναζωογονεῖται. Ἐκτοτε ἔζησεν εὐθυμὸς καὶ οὐδέποτε ἐζήτησεν ἰδιαιτέραν ἐκδούλευσιν ἀπὸ τὰ πιστόλιά του. Ἡ ἀληθὴς αὐτῇ ἱστορία ἀποδεικνύει τὴν χρησιμότητα τῶν δυσκόλων ὁμοικαταληξίων εἰς τοὺς ἐπιτάφιους.

*

Ὁ ἱατρός τοῦ μεγάλου Φρεδερίκου ἐπέμενεν ἡμέραν τινὰ νὰ τὸν ἴδῃ.

(1) Τῆς σπανιωτάτης τῆς ἐφημερίδος σῶμα πλήρως εὐρίσκεται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Γεδεών.

(2) Καὶ τῆς ἐφημερίδος ταύτης τὰ ἐκδοθέντα τρία ἢ τέσσαρα εὐρήνται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς.